

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده داروسازی

دوره دکتری حرفه ای

اطلاعات درس:

عنوان درس: رژیم درمانی

کد درس:

نوع و تعداد واحد: اجباری - ۱ واحد

نام مسؤول درس: دکتر منان حاجی محمودی

مدرس / مدرسان: دکتر نفیسه صادقی، دکتر منان حاجی محمودی

پیش‌نیاز / هم‌زمان: فیزیولوژی پزشکی ۲، دارو درمان بیماری ۱، فارماکولوژی ۲، مواد خوراکی و مکمل های غذایی

نیمسال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استاد

محل کار: دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۲۱۶۶۹۵۴۷۱۳

نشانی پست الکترونیک: hajimah@sina.tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: ۱ واحد نظری

توصیف کلی درس:

امروزه رویکرد افزایش ارزش تغذیه ای در غذای خانوار و تامین مواد غذایی کافی و مناسب از راهبردهای مهم در ارتقای سلامت جامعه است. از سوی دیگر اصلاح عادات تغذیه ای و الگوی غذایی مناسب در شرایط فیزیولوژیک خاص و همچنین رژیم های درمانی غذایی در بیماریها بر پایه مواد غذایی فرا سودمند در افزایش امید به زندگی، پیشگیری و کاهش بروز بیماری های پاتولوژیک و یا وابسته به فاکتورهای محیطی و استرس اکسیداتیو (چاقی، دیابت، سرطان ها، بیماری های قلبی عروقی و بیماری مغز و اعصاب و ...)، جلوگیری از عوارض پیشرفته بیماریهای متابولیک اولیه یا ثانویه (فنیل کتونوری، گالاکتوزمی و ...) و نیز کاهش هزینه های بهداشت و درمان و بهبود سلامت جسمی و روانی گروه های سنی مختلف جامعه (کودکان، سالمندان مادران باردار و شیرده) می تواند نقش مهمی ایفا کند.

رژیم درمانی یا به عبارتی رژیم غذایی خاص در هر بیماری با توجه به نیاز تغذیه ای و درمانی بیمار، چه در بیماران غیر بستری و چه در بیماران بستری و همچنین در بیماران با عدم تحمل خوراکی با ارایه راه کار های مراقبت تغذیه ای با استفاده از فرآورده های دارویی - غذایی از طریق تغذیه وریدی/روده ای یکی از ارکان مهم در روند درمان و بهبود بیماران است. برآورد نیاز تغذیه ای و فرمولاسیون مایعات غذایی متناسب با نیاز بیماران و روش های کنترل میکروبی و پایداری این فرآورده ها میتواند نقش مهمی در کاهش بار اقتصادی بیماران و کاهش مدت بستری این بیماران داشته باشد.

هم چنین آشنایی داروساز با تاثیرات متقابل دارو و غذا بر یکدیگر نقش به سزایی در پیشگیری از بروز کمبودهای تغذیه ای و یا تشدید بیماری و نیز کمک به افزایش فراهمی زیستی دارو، پیشگیری از کاهش اثرات دارو و افزایش مرگ و میر در سیستم سلامت خواهد داشت.

لذا آشنایی داروساز با موارد فوق الذکر و ارزیابی تغذیه ای بیماران از چشم اندازهای پیش رو این واحد درسی خواهد بود.

اهداف کلی / محورهای توان مندی:

فراگیر پس از اتمام درس باید:

- با اصول تغذیه و رژیم های غذایی در جمعیت های خاص و شرایط مختلف فیزیولوژیک آشنا باشد.
- با رژیم درمانی و غذاهای مبتنی بر اختلال خاص FOSHU (FOOD FOR SPECIFIC HEALTH USES) آشنا باشد.
- با تاثیرات متقابل و تداخل غذا و دارو آشنا باشد.
- با مدل های اصلاح سبک و عادات غذایی آشنا باشد.
- با روشهای تغذیه ای غیر خوراکی TPN ; EN PPN و چالش های پیش رو آشنا باشد.
- با انواع فرمولاسیونهای غذایی دستی و صنعتی مورد استفاده در TPN ; EN PPN آشنا باشد
- با حیطه فعالیت داروسازان در ارائه راهکارهای تغذیه ای در بیماران بستری و سرپایی آشنا باشد.

اهداف اختصاصی / زیرموضوعهای هر توانمندی:

- قادر به ارائه اطلاعات، مشاوره و آموزش برای بیماران و عموم افراد در پیشگیری و کنترل بیماری ها و شیوه زندگی سالم باشد.
- به منظور ارائه خدمات پیشگیرانه برای افراد، اطلاعات مربوط به ارتقاء سلامت را تدوین نموده و یا به کار گیرد.
- به عنوان عضوی از تیم سلامت بتواند عوامل خطر سلامتی در فرد و جمعیت در تماس (مانند سیگار، رفتارهای مخاطره آمیز، عوامل محیطی و ..) را شناسایی کند و بتواند مداخلات سلامتی و اصلاحات تغذیه ای در جهت کاهش اثر عوامل خطرساز در فرد و جمعیت در تماس را فراهم کند.
- آشنایی با رژیم های غذایی درمانی مناسب در دوره های مختلف زندگی و غذاهای فراسودمند متناسب با دوره های مذکور
- آشنایی با رژیم های غذایی و درمانی رایج در بیماری های، عفونی، گوارشی، قلب و عروق و سرطان و سندرم متابولیک و بیماری های وابسته به سیستم ایمنی انواع فرآورده های نوتراسیوتیکال و غذاهای فراسودمند متناسب با بیماری های مذکور
- آشنایی با رژیم های تغذیه ای غیر خوراکی
- به عنوان عضوی از تیم سلامت بتواند عوامل خطر سلامتی در فرد و جمعیت در تماس (مانند سیگار، رفتارهای مخاطره آمیز، عوامل محیطی و ..) را شناسایی کند و بتواند مداخلات سلامتی و اصلاحات تغذیه ای در جهت کاهش اثر عوامل خطرساز در فرد و جمعیت در تماس را فرا گیرد.
- روش های مناسب جهت تعیین آلودگی میکروبی فرآورده های غذایی آماده سازی شده، محیط ساخت، تجهیزات آماده سازی و تجهیزات مصرف وریدی غذای فرموله را بشناسد.
- مبانی توزیع فرمولاسیونهای غذایی و پایش آن را بداند و بتواند آنها را در کارخانه، شرکت های تولیدی و پخش، داروخانه و بیمارستان، به صورت صحیح و بدون هدر رفت توزیع نماید.
- جایگاه کمیته دارودرمانی در بیمارستان را بداند و بتواند به عنوان دبیر یا عضو کمیته ایفای نقش نماید.
- روش هایی توزیع نوین دارو غذا در بیمارستان مانند توزیع تک دوز را بداند و بتواند بر اساس امکانات و نیازهای بیمارستان آن اجرا نماید.
- با مبانی بسته بندی مجدد و برچسب گذاری در محیط بیمارستان آشنا باشد و بتواند با توجه به تجویز تک دوز بر اساس استانداردها، دارو غذاها را بسته بندی مجدد و برچسب گذاری نماید.
- روش های یاددهی - یادگیری:

☐ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)	☐ بحث در گروه های کوچک	☐ ایفای نقش	☐ یادگیری اکتشافی
☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)	☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	☐ یادگیری مبتنی بر سناریو	☐ کلاس وارونه
☐ آموزش مجازی	☐ استفاده از دانشجویان در تدریس	☐ بازی (تدریس توسط همتایان)	☐ سایر موارد (لطفاً نام ببرید)

رژیم درمانی											
مسئول درس: دکتر حاجی محمودی											
کلاس آنلاین	فعالیت‌های یادگیری			روش تدریس				زمان ارائه یک شنبه ۱۴-۱۶	نام استاد	عنوان مبحث	ج ل سه
	خود آزمون	اتاق بحث (فروم)	تکلیف	فیلم	محتوای چند رسانه ای	جزوه و فایل متنی	اسلاید				
*			*	*		*	*		دکتر حاجی محمودی	اصول تغذیه / طراحی رژیم غذایی	۱
*	*		*			*	*		دکتر حاجی محمودی	غذاهای رژیمی	۲
*	*		*				*		دکتر صادقی	رژیم درمانی در بیماریهای کلیوی	۳
*	*		*			*	*		دکتر حاجی محمودی	رژیم درمانی در اختلالات دستگاه گوارش / بیماریهای دهان و دندان ۱	۴
									دکتر حاجی محمودی	رژیم درمانی در اختلالات دستگاه گوارش / بیماریهای دهان و دندان ۲	۵
*	*		*			*	*		دکتر صادقی	رژیم درمانی در اختلالات عصبی - روانپزشکی	۶
*				*			*		دکتر حاجی محمودی	رژیم درمانی در دیابت و اختلالات غدد درون ریز	۷
*		*		*			*		دکتر حاجی محمودی	رژیم درمانی در کنترل وزن سلامت healthy weight	۸
*		*		*			*	*	دکتر صادقی	رژیم درمانی در اختلالات قلبی عروقی	۹

*		*		*			*		۱۴۰۳/۷/۲۹	دکتر صادقی	رژیم درمانی در بیماریهای اتوایمیون ، روماتیسم و مشکلات اسکلتی-عضلانی	۱۰
*		*		*	*		*		۱۴۰۳/۸/۶	دکتر صادقی	رژیم درمانی در سرطان	۱۱
*	*		*			*	*		۱۴۰۳/۸/۶	دکتر صادقی	رژیم درمانی در ایدز و کرونا و شرایط استرس های کاتابولیک	۱۲
*	*		*			*	*		۱۴۰۳/۸/۱۳	دکتر حاجی محمودی	اصول تغذیه در دوره های زندگی (نوزادی، بلوغ، سالمندی، بارداری و شیردهی)	۱۳
*	*		*			*	*		۱۴۰۳/۸/۱۳	دکتر صادقی	حلال و سلامت جسم و جان	۱۴
*	*		*	*		*	*		۱۴۰۳/۸/۲۰	دکتر صادقی	طراحی و کنترل فرمولاسیونهای تغذیه روده‌ای (EN)	۱۵
*		*		*			*		۱۴۰۳/۸/۲۰	دکتر صادقی	انواع فرمولاسیون های تغذیه روده ای و کاربرد آنها	۱۶
*	*		*			*	*		۱۴۰۳/۸/۲۷	دکتر صادقی	تغذیه روده‌ای متعاقب جراحی/نارسایی حاد کبدی/پانکراتیت در منزل	۱۷

روش ارزیابی دانشجو: میان ترم ۴۰٪ پایان ترم ۶۰٪

رژیم درمانی											
دکتر حاجی محمودی											
فعالیت های یادگیری (تکالیف، فروم، خودآزمون)	پروژه	پایان ترم			میان ترم			کوئیز			
		سامانه آزمون	شفاهی آنلاین	حضور	سامانه آزمون	شفاهی آنلاین	حضور	سامانه نوید	شفاهی آنلاین	حضور	
*	*	*	*		*	*		*			سهم نمره
											زمان برگزاری

منابع:

1-Food and the nutrition care process, Krause ,14th edition,

2- Clinical nutrition: enteral and tube feeding / editor-in-chief, Rolando H. Rolandelli ; associate editors, Robin Bankhead, Joseph 1. Boullata, Charlene W. Compher.-4th ed.

(ب) منابع برای مطالعه بیشتر:

*Nutrition and Diet therapy (Williams)

*Present Knowledge in Nutrition,11th Edition, Bernadette Marriott Diane Birt Virginia Stalling Allison Yate